

Datum: 180321

Handläggare: Elin Svensson

Direktnr: 0322-61 70 72

Kunskapsuppföljning inkl. särskilt stöd och närvaro Barn- och ungdomsförvaltningen läsåret 2016/2017

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen, detta ska ske både på huvudmannanivå och förskole- och skolenhetsnivå.

Huvudmannen har det övergripande ansvaret för att kvalitetsarbetet fungerar och sker i verksamheten, samt att det dokumenteras.

I denna rapport följs kunskapsresultatet upp på huvudmannanivå och gäller läsåret 2016/2017.

I denna rapport följer ett urval av nyckeltal för att få en överblick av nuläget i kommunens skolor och över viss tid.

Resultaten avser nationella prov skolår 3, skolår 6, skolår 9 och betyg skolår 6 och skolår 9 läsåret 2016/2017, och är en sammanställning av SCB statistik som publiceras i slutet av 2017.

Betygssystem

I de nya kursplanerna anges kunskapskrav för stegen A, C och E.
Ett meritpoäng räknas fram utifrån till de olika stegen där E räknas om till 10 poäng, C till 15 poäng och A till 20 poäng.

Skolår 3

Resultat av nationella prov i åk 3

	Alingsås			Riket		
	-15	-16	-17	-15	-16	-17
Klarat kravnivån Ma	90,6	88,0	94,9	89,2	90,3	91,0
Klarat kravnivån Sv	94,4	94,3	96,7	93,2	94,7	94,5

Kommentarer

Då proven i åk 3 behandlar olika delar ur kursplanernas centrala innehåll olika år, är provresultaten som helhet inte jämförbara över tid. Förra året visade resultaten att Alingsåseleverna presterade sämre än riket för första året på länge. Det är nu fler elever som klarar kravnivån i matematik jämfört med föregående år i Alingsås. Det är även bättre än rikets resultat från två föregående år.

I svenska har eleverna också presterat bättre och även det över resultatet för riket.

Skolverkets omfattande fortbildning Läslyftet genomfördes av 6 skolor under läsåret vilket kan vara en orsak till att resultaten förbättrats. Under inestående läsår genomgår ytterligare 6 skolor Läslyftet vilket ger förutsättningar för förbättrade resultat framöver.

Under läsåret genomfördes för första gången det obligatoriska bedömningsstödet för åk 1. Skolverket har infört detta för att tidigt fånga upp de elever som behöver stöd för att nå målen. Bedömningar är genomförda och då eleven inte nått målen har tidiga insatser satts in i ett tidigt skede. Dessa insatser är ofta i form av anpassningar av undervisningen och/eller att elever får extra undervisning utifrån behov, enskilt eller ihop med kamrater. Specialläraren är delaktig i arbetet av bedömningsstödet och genomför ibland även vissa delar med elever och de deltar även i analysarbetet. På så vis får specialläraren god kunskap om hur behoven ser ut på klassnivå och vilka elever som skolan behöver stötta extra.

Skolår 6

Resultat nationella prov och betyg åk 6

Genomsnittligt provbetygs-poäng	Alingsås						Riket					
	Nationella prov			Betyg			Nationella prov			Betyg		
	-15	-16	-17	-15	-16	-17	-15	-16	-17	-15	-16	-17
Matematik	12,0	13,0	12,4	12,6	13,0	12,8	12,2	12,2	12,0	13,0	12,8	12,6
Svenska	12,9	13,5	13,5	13,0	13,6	13,8	13,5	13,5	12,9	13,5	13,4	13,4
Engelska	13,7	14,1	14,2	13,5	14,2	14,1	14,4	14,4	14,2	13,8	13,8	14,1

Kommentar

Alingsås elever har ett sämre resultat i matematik under året och betyget följer också samma trend, men jämfört med riket ligger eleverna högre. Att det är ett lägre resultat, både för eleverna i Alingsås och i riket, kan ha att göra med innehållet i de nationella proven vilka prövar olika delar olika år.

I svenska förbättrar eleverna resultatet jämfört med tidigare år och ligger också över riket. Rikets resultat sjunker något.

Resultaten i engelska ligger på samma nivå som föregående år och på samma nivå som riket.

Betyget är högre än de nationella proven vad gäller alla tre ämnen både i Alingsås och i riket. Skolverket signaler om att de nationella proven kommer att få en ökad betydelse vid betygsättningen än tidigare. Det återstår att se hur utfallet blir av detta.

Orsaker och analyser kring de enskilda skolornas resultat återfinns i Nulägesanalyserna och åtgärder dokumenteras i respektive arbetsplan.

Skolår 9

Resultat nationella prov och betyg åk 9

Genomsnittligt provbetygspoäng	Alingsås						Riket					
	Nationella prov			Betyg			Nationella prov			Betyg		
	-15	-16	-17	-15	-16	-17	-15	-16	-17	-15	-16	-17
Matematik	10,3	11,5	10,5	11,4	12,1	11,7	10,5	11,9	10,5	12,3	12,4	12,0
Svenska	13,6	13,7	13,8	13,9	13,9	13,8	13,3	13,4	13,3	13,9	14,0	14,2
Svenska som andraspråk	10,9	11,6	8,9	6,9	10,8	7,4	9,2	8,7	7,4	8,8	8,2	6,8
Engelska	15,2	15,4	14,3	14,1	14,8	13,8	14,8	14,9	14,7	14,4	14,3	14,1

Kommentar

Eleverna i Alingsås har förbättrat resultatet på de nationella proven i svenska, men betygsresultatet i ämnet är lägre än förra året och även jämfört med riket.

I de nationella proven i matematik ligger eleverna i Alingsås i nivå med riket men presterar sämre än tidigare år och har även lägre betygsresultat än föregående år och jämfört med riket.

Som tidigare nämnts så genomgår många skolor Skolverkets omfattande utbildningsinsats Läslyftet och efter läsåret 2018/2019 har i stort sett alla skolor genomgått detta, vilket är en kompetenshöjning inom svenskämnet som förhoppningsvis ger resultat framöver.

I SVA (svenska som andraspråk) sjunker resultaten både i Alingsås och i riket. Jämförs Alingsås elevernas resultat med rikets resultat på de nationella proven och betygsresultaten så ligger båda dessa värden över riket.

Resultaten i engelska sjunker i Alingsås och i riket och Alingsåselevernars resultat ligger under riket.

Förhållandet nationella prov - betyg

För att kunna göra ytterligare analyser av skolornas betygssättning i paritet till nationella prov och elevgruppens sammansättning med avseende på bakgrundsfaktorer, följer här ytterligare statistik:

SALSA-statistik 2015-2017

	2015			2016			2017		
	Faktiskt meritvärde	Modellberäknat värde *	Avvikelse	Faktiskt meritvärde	Modellberäknat värde *	Avvikelse	Faktiskt meritvärde	Modellberäknat värde *	Avvikelse
Gustav Adolfskolan	226	236	-10	226	241	-15	214	235	-20
Nolhagaskolan	234	227	7	241	228	12	236	225	11
Sollebrunns skola	236	225	11	239	227	11	237	216	21
Östlyckeskolan	204	221	-17	222	217	5	206	220	-13
Vittra vid Gerdsken	249	229	20	229	227	2	243	244	-1
Globen montessori	264	259	5	255	248	7	260	259	2

*med hänsyn tagen till andel pojkar, andel med elever med utländsk bakgrund och föräldrars sammanvägda utbildningsnivå.

Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (E=10, D=12.5, C=15, B=17.5 och A=20 samt tidigare G=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet för varje enskild elev är 320 poäng.

Kommentar

Avvikelsen visar om skolan presterat ett bättre respektive sämre resultat än förväntat i förhållande till sin elevgrupps bakgrundsfaktorer. T.ex. har GA och Östlyckan presterat sämre än förväntat. Det är anmärkningsvärt att GA har sjunkande resultat för tredje året i följd. Dialog förs med och på skolan om analys och om åtgärder. Vittra har sänkt sitt resultat för andra året i rad och att Sollebrunn har ökat. Att en skola presterar t.ex. bättre än förväntat kan ha två orsaker: antingen sätter lärarna för "snälla" betyg, eller så lyckas lärarna skapa förutsättningar för goda resultat genom en god undervisning.

Relationen mellan nationella prov och betyg, jämfört med hur den relationen ser ut i riket, kan ge ett visst svar på den frågan:

Relationen mellan nationella prov och slutbetyg i åk 9

Svenska	2015			2016			2017		
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
Riket Kommunal	11	66	23	9	61,8	29,1	9,4	60,3	30,3
Riket fristående	12,3	65	22,7	10,4	62,8	26,8	10,2	61,9	27,8
Gustav Adolf	16,9	46,5	36,6	19,1	56,4	24,5
Nolhaga	6,5	68,8	24,7	7,7	78	14,3	3,2	78,7	18,1
Sollebrunn	2,4	73,2	24,4	6,1	77,6	16,3	16,7	52,8	30,6
Östlyckan	5,5	74,7	19,8	1,3	69,3	29,3	10,6	78,8	10,6
Globen	18,8	43,8	37,5	8,9	64,4	26,7
Vittra	-	65,7	34,3	.	71,4	28,6	0	71,4	28,6

* Andel elever med lägre, lika respektive högre slutbetyg jämfört med provbetyget

Matematik	2015			2016			2017		
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
Riket Kommunal	2,1	67	30,9	3,3	67,9	28,8	1,4	58,6	40,1
Riket fristående	2,6	67,3	30,1	3,2	69,4	27,4	1,8	63,5	34,7
Gustav Adolf	1,6	41,9	56,5	.	65,5	34,5	0	46,2	53,8
Nolhaga	-	55,4	44,6	1,1	83,2	15,8	0	56,6	43,4
Sollebrunn	-	60	40	.	77,4	22,6	0	74,4	25,6
Östlyckan	2	75,2	22,8	1,2	67,4	31,4	0	67,0	33,0
Globen	2,1	63,8	34	2,3	90,9	6,8	0	66,0	34,0
Vittra	-	68,6	31,4	.	72,2	27,8	0	46,8	53,2

* Andel elever med lägre, lika respektive högre slutbetyg jämfört med provbetyget

Engelska	2015			2016			2017		
	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre	Lägre	Lika	Högre
Riket Kommunal	17,6	73,6	8,8	15,3	74,4	10,3	13,2	73,6	13,2
Riket fristående	17,6	72,7	9,7	14,8	74,3	10,9	12,1	74,2	13,7
Gustav Adolf	43,8	56,3	-	33,9	65,1	0,9	28,4	50,6	21,0
Nolhaga	4,9	67,1	28	10,6	83	6,4	8,8	83,3	7,8
Sollebrunn	15	67,5	17,5	14,5	74,5	10,9	17,1	56,1	26,8
Östlyckan	5,9	89,1	5	2,3	89,5	8,1	6,3	76,0	17,7
Globen	29,2	62,5	8,3	4,5	93,2	2,3	4,1	79,6	16,3
Vittra	30,6	52,8	16,7	17,1	77,1	5,7	6,4	80,9	12,8

* Andel elever med lägre, lika respektive högre slutbetyg jämfört med provbetyget

Kommentar

Det är intressant att se att lärarna i matematik på samtliga skolor i kommunen, inte sätter betyg i paritet med vad de nationella provens resultat visar.

När betyg ska sättas är det betydligt fler parametrar och resultat som vägs in än de nationella proven. Tabeller kan endast fungera som analysunderlag, för att väcka frågor kring bedömning.

Resultat utifrån huvudman, skola, kön – samtliga elever

Slutbetyg i åk 9. Antal elever

	2015			2016			2017		
	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt	Flickor	Pojkar	Totalt
Alingsås, Totalt	217	234	451	219	248	467	211	256	467
Alingsås, Kommunal	164	189	353	181	201	382	155	204	359
Alingsås, Fristående	53	45	98	38	47	85	56	52	108
Gustav Adolf	40	52	92	56	64	120	33	57	90
Nolhagaskolan	36	40	76	45	55	100	50	60	110
Sollebrunn	24	18	42	31	30	61	21	27	48
Östlyckan	61	68	129	46	44	90	51	60	111
Vittra	20	25	45	13	23	36	30	18	48
Globen	30	19	49	24	21	45	22	31	53

Slutbetyg i åk 9. Andel som uppnått lägsta kunskapskrav i alla ämnen

	2015		2016		2017	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Alingsås, Totalt	88	74	82	82	82,9	74,6
Alingsås, Kommunal	84	70	80	79	80	71,6
Alingsås, Fristående	100	93	92	94	91,1	86,5
Gustav Adolf	83	88	89	83	75,8	66,7
Nolhagaskolan	92	83	82	96	90	80
Sollebrunn	96	83	84	93	81	77,8
Östlyckan	80	56	72	82	72,5	65
Vittra	100	92	85	91	86,7	66,7
Globen	100	95	96	95	100	96,8

Kommentar

2016 fanns det en förhoppning att skolorna lyckats bryta trenden det låga resultatet för pojkarna, men 2017 är nivåerna tillbaka på liknande nivåer som tidigare år. Vad detta beror på finns underlag att dra slutsatser av.

Andelen elever som uppnått målen i alla ämnen/ godkänt betyg har sjunkit vad gäller pojkarna. Det är gemensamt för alla skolor i kommunen bortsett från Globen. På Östlyckan och GA når runt 65 % av pojkarna godkänt betyg i alla ämnen. Detta måste analyseras och varje skolas nulägesanalys får ligga till grund för de insatser som behöver sätta in.

Slutbetyg i åk 9. Genomsnittligt meritvärde 17 ämnen

	2015		2016		2017	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
Riket	238	212	241,1	208,7	240,8	208
Alingsås, Totalt	242	207	241	210	244,5	215,3
Alingsås, Kommunal	234	198	237	206	236,2	210,6
Alingsås, Fristående	268	247	262	229	267,6	233,5
Gustav Adolf	232	222	239	216	228,3	206,5
Nolhagaskolan	250	220	249	234	248,4	226,1
Sollebrunn	245	224	253	225	262,6	216,9
Östlyckan	230	181	229	212	218,6	195,7
Vittra	253	246	243	221	263,7	209,7
Globen	275	246	273	233	280,8	245,4

Kommentar

Flickorna i Alingsås kommun har ett högre meritvärde än tidigare år. Ökningen står de fristående skolorna för. Pojkarna ökar sitt meritvärde med över 5 poäng, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. Dock har pojkarna ett lägre meritvärde än flickorna, men det är också så i hela riket. Detta syns även i de åtgärdsprogram som upprättats där pojkarna är överrepresenterade. I många år har man talat om att skolans undervisning gynnar flickor bättre och att skolan behöver bli bättre på att möta alla. Detta är inget som är unikt för Alingsås utan statistiken visar samma resultat för hela landet.

Meritvärdet har sjunkit för både flickor och pojkarna på alla de kommunala skolorna förutom i Sollebrunn där flickornas meritvärde ökat 9 poäng. På Östlyckeskolan ligger både flickorna och pojkarna under rikssnittet medan de andra skolorna ligger över.

Genomsnittlig betygspoäng samtliga ämnen Alingsås kommun. Uppdelat per huvudman

	2015			2016			2017		
	Kom.	Frist.	Riket	Kom.	Frist.	Riket	Kom.	Frist.	Riket
Bild	14,7	15,3	14,4	15,2	14,1	14,5	14,6	14,6	14,4
Engelska	14,1	16,8	14,5	14,8	15,2	14,6	13,8	16,5	14,1
HKK	14,3	15,7	14,4	14,7	15,3	14,6	14,2	15,3	14,4
Idrott och hälsa	14,2	17,5	14,4	14,4	16,1	14,6	14,3	16,2	14,3
Matematik	11,4	13,6	12,2	12,1	13,1	12,7	11,7	13,6	12
Moderna språk, språkval	14,0	14,8	14,1	14,3	14,1	14,2	15,1	14,3	14,3
Modersmål	16,8		16,5	17,6		16,7	16		16,3
Musik	14,5	16,0	14,4	14,6	15,2	14,5	14,1	15,4	14,4
Biologi	12,8	15,3	13,2	13,3	14,3	13,4	12,8	14,6	13,1
Fysik	12,5	15,0	12,9	12,9	13,3	13,3	13,2	14,1	13
Kemi	12,0	14,4	13	13,0	14,2	13,1	12,3	13,2	12,8
Geografi	13,9	15,7	13,4	13,5	15,2	13,7	13,2	15,6	13,4
Historia	13,7	15,7	13,5	13,9	14,7	13,8	13,4	15,8	13,5
Religionskunskap	13,8	14,8	13,6	13,8	15,2	13,7	13	14,9	13,4
Samhällskunskap	13,6	15,9	13,5	13,7	14,9	13,8	13,9	15,3	13,4
Slöjd	14,7	15,4	14,6	14,6	14,5	14,7	14,6	14,9	14,6
Svenska	13,9	15,6	14	13,9	14,9	14,2	13,8	15,6	14,2
SVA	6,9		8,2	10,8		8,6	7,4		6,8
Teknik	12,7	14,3	13,6	13,0	13,5	13,7	13,2	14,6	13,7

Kommentarer

I Alingsås har resultaten av den genomsnittliga betygspoängen i alla ämnen försämrats från föregående läsår med undantag för några ämnen. Detsamma gäller för hela riket. Det är dock inga stora svängningar, men betygspoängen ligger under rikssnittet på 13 av 20 ämnen.

Orsaken till att det ser ut så här kan vara många. Det är en ökad kompetensbrist och en ökad personalomsättning på alla skolor. Arbetsituationen för många lärare är ansträngd och kommunen behöver arbeta för en bättre arbetsmiljö för de som arbetar. Detta är även en långsiktig fråga då det hänger ihop med den stora utmaningen att rekrytera nya lärare. Alingsås konkurrerar med grannkommuner och många lärare "löneturistar" vilket ger stora ekonomiska utmaningar samt stör "kontinuitet"/"arbetsron" på skolorna. Eleverna byter lärare och kunskap om klasser och elever förloras. Kvaliteten försämraras.

Det utbildas färre lärare och lärarbristen börjar bli kännbar på skolorna. Det är svårare att rekrytera utbildad personal till tjänsterna. Detta är något som inte är unikt för Alingsås utan är en fråga för hela riket. För att locka lärare just till Alingsås är visionsarbetet viktigt. "Lust att Lära" och de värden förvaltningen förknippar med visionen kan skapa arbetsplatser med ett gott arbetsklimat där man vill och känner lust för sitt yrke och sitt uppdrag, att rusta barn och ungdomar till trygga och kunniga samhällsmedborgare.

Utifrån ett relationellt synsätt på undervisningen, handlar resultaten om skolans förmåga att möta eleverna. Där lyckas kommunens skolor inte i den utsträckningen som önskvärt. Det är i relationen till den miljö eleverna befinner sig i som påverkar hur de lyckas och därför måste skolan bli mer självkritisk till sina resultat och syna sin egen organisation. I och med att samhället utvecklas och skolans uppdrag förändras utifrån nya kursplaner, ställs stora krav på skolan att förändras och anpassa sin undervisning utifrån nya elevgrupper och nya kunskapskrav.

Svenska som andraspråk, modersmålsundervisning och studiestöd på modersmålet

	14/15	15/16	16/17
Elever med annat modersmål	774	863	555
Antal elever som har modersmålsundervisning	292	357	305
Antal elever som har studiestöd på modersmålet	49	114	115
Antal elever som läser enligt SVA	280	247	305

Kommentarer

Under läsåret 2016/2017 hade i stort sett samma antal elever studiestöd som föregående läsår. Det är De elever som får studiestöd på modersmålet är nästan uteslutande elever på 7-9-skolorna. Det finns två st F-6-skolor som använder sig av studiestöd och de önskar att de hade kunnat utöka detta men skolan upplever att de inte haft den möjligheten pga svårigheter att organisera kring studiestödet och tillgång till lärare. De skolor som haft studiestöd menar att det leder till ökad måluppfyllelse för eleverna. Idag får varje skola en särskilt elevpeng för varje nyanländ elev för SVA-undervisning och eventuellt studiestöd. F-6-skolorna har svårigheter att organisera studiestöd på sina skolor, då det kan vara många olika språk och olika antal elever som är berättigade till studiestöd på en skola. Organisationen för detta behöver ses över så att alla elever får likvärdig utbildning oavsett skola.

Det finns behov av att studiehandledarna ska få möjlighet att ta del av lärarnas planeringar vilket är en förutsättning för att kunna stödja eleven på bästa

sätt. I planeringen beskriver undervisande lärare exempelvis viktiga begrepp för arbetsområdet och visar på vilka förmågor de kommer att göra sin bedömning utifrån, vilket studiehandledarna behöver få tillgång till.

Det är fler elever som läser SVA istället för svenska jämfört med tidigare läsår. Dock är siffran för antal elever med annat modersmål lägre vilket skulle tala emot att siffran för SVA ökat. Efter samtal med flera skolor har det blivit tydligt att frågan om hur många elever som har annat modersmål går att tolka på olika sätt. Därför behöver detta förtydligas.

Eftersom det råder en viss osäkerhet kring vilka som ska läsa SVA istället för ämnet svenska mellan åk 6 till åk 7, finns det behov av att utarbeta rutiner kring detta. SVA-ämnen lyfts fram i förvaltningens centrala riktlinjer för övergången mellan åk 6-7.

Nätverket för SVA-lärare har också fått i uppgift att skapa övergripande rutiner för SVA-undervisning, vilka kommer att beröra hur man exempelvis organiserar SVA-undervisning, hur kartläggningar genomförs och dokumenteras samt hur beslut ska tas kring om eleven ska läsa svenska eller svenska som andra språk.

Antal åtgärdsprogram

Läsåret 15 / 16		Läsåret 16 / 17	
Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
131	242	122	22

Kommentarer

Antalet upprättade åtgärdsprogram har minskat under detta läsår, med 9% hos pojkarna och 7% hos flickorna. Förhållandet mellan pojkar och flickor är dock det samma. De sjunkande kunskapsresultaten skulle kunna resultera i fler åtgärdsprogram. Dock gör lärarna extra anpassningar för att skapa förutsättningar för eleverna att nå målen, dvs anpassar sin undervisning för eleven. Om lärarna lyckas väl med detta leder det till färre åtgärdsprogram. Under läsåret 2017/2018 har pedagogerna fått ett bättre verktyg i UNIKUM för att dokumentera extra anpassningar. Fungerar inte anpassningarna görs en pedagogisk kartläggning och utifrån vad utredning ger upprättas eventuellt ett åtgärdsprogram. Verktyget i UNIKUM ger skolan och huvudmannen möjlighet

att kunna få fram dagsfärs statistik över omfattningen av anpassningar och vilka de är. På studiedagar och lokalt på skolan lyfts vilka anpassningar pedagogerna arbetar med på gruppnivå, allt för att lyfta fokus från individ till att arbeta på gruppnivå med anpassningar så att fler elever kan få stöd av dessa.

Elevers långtidsfrånvaro

Antal elever med långvarig, fullständig frånvaro, åk 7-9

	14 / 15		15 / 16		16 / 17	
Frånvaro som pågått i:	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
1 < 2 månader	5	3	10	8	2	5
2 månader - < 1 termin	5	2	5	2	8	2
1 termin - < 1 läsår	3	1	1	1	3	1
1 läsår eller mer	0	0	0	0	1	

Kommentarer

Underlaget ovan kommer från skolornas rapportering i Nulägesanalyser och är hämtade från Skola 24. Då rapporteringen inte är fullständig i Skola24 är dessa uppgifter inte tillförlitliga. Att inrapporteringen inte är fullständig är ett problem och kräver åtgärder. 100 % rapporteringsgrad för lärare endast gäller ett fåtal. På en av högstadieskolorna var det hälften av lärarna som rapporterade hälften av sina lektioner. För att kunna arbeta med förebyggande och åtgärdande insatser så krävs att dessa rutiner skärps och tas på allvar. Ny implementering av rutiner för närvaro- och frånvarorapportering måste till för att statistiken ska bli tillförlitlig. Viktigt är också att handlingsplanen för ökad närvaro blir känd för all skolpersonal.

Förvaltningens analys

Efter många år med goda resultat för Alingsåseleverna i förhållande till riket, kan det konstateras att resultaten sedan några år tillbaka inte längre ligger över rikets värden. Dock ser det ut som att den negativa trenden avstannat. I vissa ämnen och årskurser är resultatet strax över riket och i andra strax under. 2016 års resultat var något bättre men resultaten 2017 visade att detta tyvärr inte verkade vara ett trendbrott utan en årskull elever med högre måluppfyllelse. Utifrån det socioekonomiska underlaget är resultaten enligt förväntan. Resultaten i matematik och svenska för åk 3 är bättre än föregående och ligger också över riket.

Om Alingsås vill ge eleverna ökade möjligheter att lyckas ser förvaltningen att satsningar behöver göras. Möjligheterna att skapa särskilda undervisningsgrupper på varje skola är en viktig förutsättning för att lärarna ska ges möjlighet att lyckas i sina uppdrag. Att rekrytera duktiga skolledare och lärare är en annan helt avgörande parameter. Svårigheterna med att få vikarier i den utsträckning skolorna behöver är ytterligare en faktor som påverkar vardagen starkt i skolan och som får inverkan på elevernas

möjligheter att nå kunskapsmålen. Tillgången till digitala verktyg, både för elever och pedagoger, är ytterligare en aspekt som flera lärare upplever som nödvändig för att kunna undervisa professionellt i dagens skola. Förvaltningen kan erbjuda ett stort utbud av fortbildning, men i dagens hårt ansträngda vardag, finns små möjligheter för pedagogerna att delta i sådan.

Under de senaste åren har det gjorts satsningar på att tidigt identifiera vilka elever som behöver stöd i matematik och svenska genom obligatoriska bedömningsstöd i grundskolan och grundsärskolan. Syftet med detta är att dessa tidiga insatser ska medföra att fler elever når målen.

Det finns en kopplingen mellan goda studieresultat och frånvaro. För att öka måluppfyllelsen så behövs statistiken för frånvaron synas och se vilka elever som står bakom statistiken och vilka insatser skolorna gör för dem. Mycket handlar om det förebyggande och hälsofrämjande arbetet, att behålla fokus på lärandet.

Antalet upprättade åtgärdsprogram har minskat under läsåret. Förhållandet mellan antal åtgärdsprogram mellan flickorna och pojkarna är det samma.

Antalet elever med annat modersmål har minskat och därmed också antal elever som har modersmålsundervisning. Fler elever läser Svenska som andraspråk och antal elever som har studiestöd på modersmålet är kvar på samma nivå som föregående läsår.

Beskrivning av uppföljningsarbetet i kommunen

Det viktigaste analysarbetet av kunskapsmålen sker på varje enskild skola. Det är nära eleven och undervisningen som kontinuerliga förbättringar kan göras. Varje enskild skola arbetar med kunskapsuppföljningen enligt sina arbetsplaner och följer kontinuerligt upp delar i denna. Rektorererna följer upp kunskapsmålen i konferenser, möten och samtal med lärarna men också

genom den dokumentation som finns i Unikum. Specialpedagoger och övrigt elevhälsoteam är ständigt aktiva kring de elever och pedagoger som behöver stöd.

Analyserna som görs på den enskilda skolan ligger till grund för planering av fortbildning, kompetensutveckling, insatser till enskilda barn, tjänsteplanering, resurstilldelning, organisation m.m. Specialpedagogerna är en viktig aktör i detta arbete. Det är de som ofta, tillsammans med undervisande lärare och speciallärare, planerar för de insatser en elev eller elevgrupp behöver. Det kan röra sig om anpassningar i klassrummet, särskilda insatser, ökad personalresurs, övningar, digitala hjälpmedel m.m.

Förvaltningen tar del av skolornas resultat via deras Nulägesanalyser. Verksamhetscheferna för sedan dialog med de skolor där det finns anledning att sätta särskilt fokus på elevernas kunskapsutveckling.

Aktiviteter för ökad måluppfyllelse

Bedömningsstödet i svenska och matematik är obligatoriskt för åk 1. Under våren 2017 skapades riktlinjer för när de olika delarna av bedömningsstödet ska genomföras och vem som ansvarar för vad i det arbetet. Behovet var också att få en jämn arbetsbörda för pedagogerna under terminerna.

Speciallärarna som är involverade i detta arbete träffas i sitt nätverk och diskuterar vad de kan se generellt, vilka delar fungerar bra och vilka delar som behöver förbättras kring undervisningen.

Under ett par läsår har en av vårens studiedagar ägnats åt att samla lärare åk 1-9 till ett mycket *strukturerat utvecklingsarbete kring bedömning*. Fokus har i första hand varit de ämnen som Skolverket inte erbjuder nationella prov i och där anledning är att öka kompetensen, stärka professionen och bidra till en ökad likvärdighet kring skolornas viktiga bedömningsarbete i dessa ämnen. Allt utgår från Skolverket skrivningar. Lärarna arbetar då i grupper över skolgränserna och materialet som produceras samlas och kunskaperna tas tillvara i olika forum. Arbetet upplevs meningsfullt och användbart. Det är förvaltningens ambition att årligen erbjuda en liknande bedömningsdag i mars.

Inför läsåret 2017/2018 har det tagits beslut om att skolorna under tre år ska satsa på följande tre utvecklingsområden: *Läslyft, Digitalisering och NPF (neuropsykisatiska funktionsnedsättning)*. I vilken ordning får skolorna själva bestämma. Dessa tre ligger i linje med vilka områden alla skolor behöver utveckla.

Läslyftet genomförs av sex skolor under läsåret 2017/2018 och efter läsåret 2018/2019 kommer i stort sett alla skolor har genomfört detta. Detta görs med hjälp av handledare som finansieras av statsbidrag.

Arbetet med digitalisering är viktigt utifrån att det kom nya skrivningar i läroplanen hösten 2017 (som blir obligatoriska hösten 2018). Skrivningarna rör alla ämnen och behöver utvecklas. Helt nya skrivningar kring programmering tillkommer vilket förvaltningen ger 7-9-lärare (ma/no) en fortbildning kring och informationsträffar för lärare åk 1-6. Skolverket kommer också under våren 2018 med en modul särskilt för detta vilket skolorna kan välja att arbeta med under sitt år med digitalisering som utvecklingsområde.

Skolorna behöver prioritera hälsofrämjande och förebyggande arbete vilket forskning visar har betydelse för elevernas kunskapsutveckling. Pedagogerna möter fler och fler elever där skolan behöver skapa bättre förutsättningar för lärandet. Under nuvarande läsår har flera skolor arbetat med studiepaketet *NPF (neuropsykisatisk funktionsnedsättning)* från Specialpedagogiska Skolmyndigheten. Syftet med studiepaketet är att ge skolans personal kunskap om elever som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och hur de kan arbeta för att bättre nå alla elever. Detta ligger i linje med att öka kompetensen kring att möta alla elever, det som gynnar en elev är bra för många och skadar ingen. Förhoppningen är att denna och andra riktade insatser på skolorna kommer att minska antalet åtgärdsprogram, öka måluppfyllelsen, främja närvaron och öka trivseln för alla elever. En fullföljd skolgång är god för ett fortsatt gott liv och hälsa och lärande samspelar. Mår vi bra, presterar vi bra och presterar vi bra, mår vi bra.

Under läsåret 2016/2017 och även under nuvarande läsår har tillgänglighetstriangeln presenterats i flera forum, både för elevhälsopersonal och skolledare. Den är tagen ur materialet *"Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning"* från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Att den fysiska, sociala och pedagogiska miljön är tillgängliga är förutsättningar för att eleverna ska kunna vara delaktiga i skolverksamheten. Även delaktighet, trygghet, motivation och hälsa är viktiga delar i detta. Skolorna och personalen behöver få mer kunskap kring hur anpassningar kring dessa delar kan göras och skapa miljöer som stöttar fler elevers lärande. Detta görs med hjälp utav specialpedagogerna via SPSM's värderingsverktyg och DATE-material.

Antalet nyanlända elever har stabiliserats i verksamheten och det finns nyanlända elever på fler antal skolor än tidigare. Nyanlända elevers förmågor att nå kunskapsmålen ser mycket olika ut. Ålder, levnadsvillkor och

livserfarenheter varierar och här är utmaningen än större att möta var och en utifrån dessa parametrar. Det är tydligt att för att lyckas med denna målgrupp krävs ett särskilt fokus, en tydlig struktur för nyanländas lärande och för hur studiehandledarna inkluderas i undervisningen för målgruppen.

Lärare med ämneskompetensen Svenska som andra språk finns idag på alla våra skolor förutom på två, vilka inte har elever med detta behov. Under nuvarande läsår har ett nätverk skapats vilket träffas regelbundet för att samla kunskap om hur vi ska organisera den undervisningen på bästa sätt. Nätverket har under våren 2018 fått i uppgift att se över rutiner för organisation av nyanländas lärande och uppföljning för att skapa en likvärdighet och tydlighet i skolornas arbete med detta.

Från kommunens SVA-nätverket kommer signaler om att kunskapen om ämnet Svenska som andra språk (SVA) behöver öka. Många andra lärare har en uppfattning om att det är ett stödämne till övriga skolämnena, vilket det inte är. Eleven läser antingen SVA eller svenska. Att ha elever i sin klass som läser efter en annan kursplan kan vara utmanande för många och lärarna behöver stöd med detta. att SVA-lärarna på skolan får möjlighet att sprida kunskap kring och vara ett stöd i detta arbete.

Trygga övergångar mellan skolor är viktiga för elevernas utveckling och lärande. Under slutet av läsåret 2017 påbörjades arbetet med att skapa centrala riktlinjer för övergångar gällande förskola – skola och åk 6 till 7. Behovet uppmärksammades från flera håll då det upplevdes att dokumentation och rutiner såg olika ut. Dokumentationen var ibland otillräcklig vilket kunde försvåra möjligheten för mottagande lärare och personal att möta eleverna där de befinner sig i sin kunskapsinhämtning. Riktlinjerna är skapade utifrån Skolverkets allmänna råd "Övergångar inom och mellan skolor och skolformer". Implementeringen av dessa sker under våren 2018 och ska utvärderas hösten 2018. För övergången mellan grundskolan och gymnasiet här i Alingsås finns det en utarbetad arbetsgång/tidsplan. Under våren 2018 förs även samtal för att skapa goda övergångar för de nyanlända eleverna som ska börja på språkinträdning i gymnasieskolan.

Under tidigare läsår har några skolor arbetat med *Bergsjömodellen*, vilket är en modell för organisation av elevhälsoteam med syftet att nå lärarna och komma närmre eleven. Fokus ligger på vad som fungerar, vad skolan behöver göra mer av och att få fram elevens röst i det förebyggande arbetet. Flera skolor har prövat modellen men bara en skola under läsåret 2017/2018 provar den fullt ut. Den har gett många tankar till alla team vilket syns i olika omfattning. Det är viktigt att all personal känner ansvar för elevernas lärande och hälsa. Detta går hand i hand med arbetet med tillgängliga lärmiljöer.

Förslag till åtgärder, på förvaltningsnivå. (För åtgärder på skolnivå hänvisas till skolornas Nulägesanalyser)

- Alla skolor genomgår SPSM´s studiepaket kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att öka kunskapen att möta alla elever. Detta med handledning av specialpedagogen på skolan.
- Alla skolor genomgår inom tre år Skolverkets utbildningsmodul kring digitalisering. Handledning ges av förstelärare på skolan med stöttning från förvaltningen.
- Alla skolor genomgår inom tre år Läslyftet med handledning.
- Göra Alingsås till en attraktiv arbetsgivare för att få bättre möjligheter att rekrytera kompetent personal.
- Förtydliga resultatet och följa upp det obligatoriska bedömningsstödet för åk 1 i svenska och matematik i nulägesanalyserna.
- Fortsätta att genomföra bedömningsdag på studiedag under våren där skolor träffas och arbetar med bedömning tillsammans.
- Implementera stödmodulen i Unikum, för extra anpassningar fullt ut. Alla skolor ska arbeta med åtgärdsprogram i UNIKUM från hösten 2018. Detta för att göra den pedagogiska utredningen och åtgärdsprogrammet tillgängligt för de som ska utföra åtgärderna och minska pappershanteringen av detta innehåll.
- Utveckla rutiner för kartläggning av nyanlända och organisation för SVA-undervisningen i kommunen för att skapa en likvärdighet.
- Tydliggöra vilka som ska läsa SVA.
- Utveckla övergångsrutiner kring elever som är nyanlända och som ska börja på språkintröduktion.
- Fortsatt stöd åt pedagoger genom aktuella nätverk.
- Organisationen kring studiehandlingen på modersmålet behöver utvecklas så att fler elever får tillgång till stödet.
- Säkerställa att personalen får kunskap om systemen för närvaro- och frånvarorapportering, Skola 24.
- Förbättrade mallar för nulägesanalysen för att skolan ska göra mer kvalitativa analyser och kunna dra slutsatser utifrån resultat korrelerat till närvaro.